

INFOTANKISTIDE PEALETUNG

Infotankistide sünnilugu

2003. aasta kevadel moodustus **Puhta Rõõmu** poolt algatatud näituse „**Naerev revolutsioon**“ (*Hobusepea Galerii 18 juuni-7 juuli 2003*) ja ökokunstinäituse „**Kirju pall**“ (*EKA Galerii 8-19 juuli 2003; Paide Vallitorn 6.august - 10.okt 2003; Nõmme Gümnaasium oktoober-november 2003; Elva Gümnaasium, Kultuurimaja ja Linnavalitsus aprill 2004*) väljatöötamise ajal tekkinud aktiivsest töörühmast uus sotsiaalselt mõtlevate kunstnike ühendus **Infotankistid**. Selle vastse kollektiivi tunnusjoonteks on kriitiline-humoristlik väljendusviis ning maailmaparanduslik ellusuhtumine.

Infotankistid vaatlevad, analüüsivad ning toovad kriitilise tulemi kaasaegses võtmes kunsti- või fotokeelde pakituna efektselt vaatajani. Puhta Rõõmu initsieeritud "Naerva revolutsiooni" käigus on tekkinud kunstnikekooslus, mis tõsimeelselt sotsiaalseid teemasid vaeb ning samas ka mõtlemapanevaid krutskeid viskab. Naeru ja rõõmu seest on tõusnud revolutsioon, tõsisem ja pretensioonikam, meid kõiki ümbritseva vaimse ja füüsilise keskkonna pärast muret tundev. Seega on "Naerev revolutsioon" oma eesmärgi täitnud, ärgitanud mõtlema ning tegutsema. Teatepulk on edasi antud Puhta Rõõmu käest Infotankistidele, kes alustatud teemasid sügavamaks kaevavad ning laiemasse konteksti tõstavad. Kaks kunstnikerühmitust jäävad ka edaspidi paralleelselt tegutsema – Puhta Rõõmu maailmaparandus on suunatud pigem üksikisiku sisemistele otsustele, minapildi kujunemisele/kujundamisele ning heaksarvamistele, Infotankistide rünnakud aga arvustavad ühiskondlikke tendentse globaalsemas plaanis.

Infotankistide veebilehelt võib leida lihtsa “motivatsioonikirja”: “2003. a. suviste ürituste käigus kohtasime inimeste suurt huvi sotsiaalsete ja kriitiliste projektide vastu, meiega tulid rääkima paljud näitustkaenud, et tunnustada meid inimestele mõistetavas keeles arusaadavatest probleemidest rääkimise eest. Sellest süvenes soov jätkata sotsiaalsete probleemide lahkamist kunsti kaudu, soov pakkuda mittekunstimaailmast pärit inimestele mõtte- ja vaatamisainest.“ Infotankistide sihtgrupp on eeskätt inimene tänavalt, kellele pakutakse arusaadavaid ent harivaid, mõttetööle üleskutsuvaid teoseid. Samas loodetakse töödessa põimida ka kunstirahva jaoks peidetud sõnumeid ja tsitaate, mille märkamine lisab “saiale rosina” ent pole vaimutoiteväärtuse tähtsaim komponent.

Kes on Infotankistid?

Infotankistide aktiivgruppi kuuluvad Piret Räni, Maris Mändel ning noored fotograafid Anu Vahtra, Katrin Tees ja Reimo Võsa-Tangsoo. Ohtralt on Infotankistide korraldatud aktsioonides kaasa löönud ka Marge Monko, Sulo Kallas ning Mart Viljus. Rühmituse vaimseteks partneriteks on EKA Fotograafia eriala professor Eve Kiiler ja Naiskunstnike Laulu- ja Mänguselts Puhas Rõõm. Infotankistide tuumiku peakorteriks on EKA Fotokeskus; rühmitus seob fotograafia eriala üliõpilasi ning fotokeskuse töötajaid ja ka aktiviste väljastpoolt.

Lisainfot ning pildimaterjali leiab veebiaadressilt: <http://www.goodwin.ee/infotankistid/>

Miks just Infotankistid?

Tankismi saab seletada nii otseste kui ka kaudsete seoste läbi. Infotankistide meelepäraseim on võrdlus võitlejaga kaitstud kapslis (st tangis), peetavas lahingus on rindejooneks kunsti ning reaalse elu kokkupuutejoon. Tangiks on kaasaegse kunsti diskursus, mis hoiab revolutsionääre haavata saamise eest reaalse elu kitsaskohtadega pörkumisel. Samas on infotankistide võitlus suunatud kaitsvast kunstimaailmast väljapoole. Missioonitundele toetudes tahavad nad suunata avalikkuse tähelepanu tegelikele probleemidele ning seeläbi kas või kaudseltki osaleda maailma ja kaasaegse Eesti ühiskonna muutmises vaimsemaks, tolerantsemaks ning keskkonnateadlikumaks. Muudest mõjutajatest nimevalikul tuleb mainida koomiksit TankGirl, mis lisab analüütilise kunsti kontekstile anarhistliku süüdimatuse tooni. Tegemist on ikkagi noorte ja käredate, mitte kabinetivaikuses vananevate kunstnikega.

Sõnaga “info” kaasnevatest seostest sobib infotankismi lahtimõtestamisel infopartisanidega tekkiv paralleel. Infotankistidele on tähtis teabe jagamine ning ümbersõnastamine paljastaval moel, samas aga ka teabelõikude moonutamine oma ideede tõhustamise nimel ning info manipuleeritavuse meenutamiseks. Infoks nimetuvad siinkohal nii pildilised kui sõnalised löidad.

Senistest lahinguist

Infotankistide tähelennuks tuleb pidada fotoinstallatsiooni “Ajaraisk”, mis esmaesitus Tallinna Kunstihoones Eve Kiileri kureeritud rahvusvahelisel fotonäitusel “Fantastiline

realism” ning mida on olnud võimalik näha ka “Kirju Palli” ringreisi ajal Elva linnavalitsuses ning Anneli Porri poolt kureeritud Kunstnike Liidu aastanäitusel “Intiimsed vaated” Narvas. See teos vaatleb inimese ajakasutust ehk siis kalduvust aega raisata – üle on loetud, mitu tundi aastas kulutab üks tallinlane ühistranspordis (vastus: 765) või isiklikus autos ummikuis passides (vastus: 334), kuipalju tunde laotakse kontoritöötaja poolt pasjansi alla (vastus: 1352) ning mitu tundi mattub teleka ees istudes eetrilainete vahele (vastus: 2555). Graafiliselt fotosse töödeldud ajakadu saadavad dokumentaalkaadrid kuriteopaikadest, hetkedest-tundidest, mil “lüüakse aega surnuks”. Segamini on põimitud näiliselt inimesest sõltumatud ajakulutused nagu liiklusummik ning inimese enda sooritatud mõnus-mugavad valikud nagu kohvitamine ja suitsetamine. Niimoodi osutatakse, et igasugune ajakasutus tuleneb inimese poolt valitud elustiilist ning käesolev kriitika on eeskätt suunatud linlikule eluviisile ning looduslähedusest võõrandumisele. Seeria viimane pilt tunnistab kurvalt, et kõigest 20 tundi aastas viibib üks tallinlane looduslikus keskkonnas.

Värskeim Infotankistide aktsioon kandis nimetust “Kaks päeva Võrus” ning leidis väljundi Võru linna juubeli ajal näitusena Võru Kultuurimajas. Seekord oli tegemist fotodokumentalistikaga. Infotankistidele antud ülesandeks oli portreeterida võrulast, esitada näitusega koondpilt, kuidas väljastpoolt tulija näeb sealset inimest ning milline on võrulaste suhe oma linnaga. Põnev eksperiment kulges edukalt mahuka näituseni ning avamisel tundusid võrulased ise heakskiitvalt õhevil olevat.

Tulevastest rünnetest

Järgmise suure Infotankistide ettevõtmisena toimub oktoobrikuus Tervishoiumuuseumis *science-fiction*-näitus “Sündisin katseklaasist”, mille tähtsaimaks teemaks on tänapäevase infouputuse keskel inimese reaalsustaju ning reaalsuse vahele tekkiv lõhe. Meie kõikide reaalsustaju on hullutatud ulmefilmide ja -kirjanduse poolt ning me kõik kohtame siin-seal uudiseid viimastest teadussaavutustest. Kuivõrd me suudame eristada teadusuudist kirjandus- või linatseosest? Kuivõrd me teame, mis on juba reaalselt võimalik ja mis on veel ulme? Näitusel “Sündisin katseklaasist” analüüsitakse ka ulmereaalsuses elavate inimeste identiteediprobleeme ning lisatakse detaile neid ümbritsevast vaimsest ning füüsilisest keskkonnast.

Suurim töösolev projekt on Adbusterslikus mõttelaadis reklaamikriitiline näitus “Ajud puhtaks!”, mille toimumise aeg ja koht on veel lahtine. Sellel näitusel lahatakse põhjalikult Infotankistidele kõige südamelähedasemat teemat – vaimse keskkonna saastamist ebavajaliku (des)informatsiooniga läbi reklaamide ning muude tarbevisuaalide. Aga sellest kõigest lähemalt juba edaspidi. Seniks tellige enedale virm Adbusterseid (<http://adbusters.org/>) ning mõttetööd jätkub kauemaks!